

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36017430	Ricardo Mella	Vigo	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CMELE02	Instalacións de telecomunicacións	Ciclos formativos de grao medio	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0367	Empresa e iniciativa emprendedora	2022/2023	3	53	63

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARÍA DEL CARMEN VILLAR RIVERA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Os alumnos que acoden ao IES Ricardo Mella son basicamente de Vigo e da área metropolitana. Unha zona con grandes posibilidades de crear novas empresas, pero tamén azoutada actualmente por unha profunda crise, especialmente no sector da construción do comercio e do naval.

Pese a elo, sempre existen posibilidades de encetar novos negocios, mesmo incluso como alternativa ao desemprego existente nos sectores máis novos da poboación.

O currículo do módulo baséase no Deseño Curricular Base (DCB), establecido por decreto da Consellería de Educación. Os DCBs constitúen, por tanto, a fonte normativa na que os profesores debemos inspirarnos á hora de elaborar as nosas programacións de aula para cada módulo. Por outra banda, cómpre lembrar que os DCBs apróbanse en Galicia a partir do establecido con carácter xeral no Deseño Base de cada Título (DBT), establecido por Real Decreto emitido polo ministerio de Educación e con vixencia en toda España.

O currículo do módulo é común nos ciclos de FP Regrada, con independencia das cualificacións profesionais que se poidan adquirir coa obtención de cada título, e esta circunstancia posibilita a súa validación académica cando un alumno superou este módulo noutro ciclo formativo, xa sexa de grao medio ou superior

Con suxeición aos obxectivos xerais establecidos no Decreto 114/2010, polo que se establece a ordenación xeral da FP no sistema educativo de Galicia e tendo á vista o sinalado n Decreto 178/2010, do 1 de outubro, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ao título de técnico en instalacións de telecomunicacións, e fixan as ensinanzas mínimas en cada un deles, tendo en conta a realidade do alumnado do Centro, particularizados en cada unha das 10 Unidades Didácticas a desenvolver, sinálanse como obxectivos xerais do módulo, os seguintes

OBXECTIVOS XERAIS:

Avaliar a posibilidade de implantación dunha pequena empresa ou taller en función da súa actividade, o seu volume de negocio e os seus obxectivos.

Determinar as formas de contratación máis idóneas en función do tamaño, a actividade e os obxectivos dunha pequena empresa.

Elaborar, xestionar e organizar a documentación necesaria para a constitución dunha pequena empresa e a xerada polo desenvolvemento da súa actividade económica.

Promover a venda de produtos ou servizos mediante os medios ou as relacións adecuadas, en función da actividade comercial requirida.

Negociar con provedores e clientes, procurando as condicións máis vantaxosas nas operacións comerciais.

Crear, desenvolver e manter boas relacións con clientes reais ou potenciais.

Identificar, en tempo e forma adecuados, as accións derivadas das obrigas legais dunha empresa.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe			
					MP0367_00			
					RA1	RA2	RA3	RA4
1	A INICIATIVA EMPRENDEDORA	A EMPRESA, A PERSOA EMPRENDEDORA E A IDEA DE NEGOCIO	5	10	X	X		
2	EMPRESA E SOCIEDADE	O CONTORNO DA EMPRESA, RESPONSABILIDADE SOCIAL	2	5		X		
3	MERCADO, MARKETING E PLAN DE OPERACIÓNS	TIPOS E INVESTIGACIÓN DE MERCADO, MARKETING-MIX. INVERSION, APROVISIONAMENTO E PRODUCCIÓN	15	15		X		
4	O EMPRENDEDOR E AS FORMAS XURÍDICAS. PLAN XURÍDICO FORMAL	AS PERSOAS FÍSICAS E XURÍDICAS. TRÁMITES DE POSTA EN MARCHA	5	10			X	
5	A FISCALIDADE	OS TRIBUTOS, IRPF, IS, IVE, OBRIGAS FISCAIS	5	10				X
6	A CONTABILIDADE E O ANÁLISE DA INFORMACIÓN CONTABLE	O PATRIMONIO, O ANÁLISE CONTABLE E O PLAN ECONÓMICO FINANCIERO	5	5				X
7	A FINANCIACIÓN	FONTES DE FINANCIACIÓN DA EMPRESA	3	10			X	
8	DOCUMENTOS ADMINISTRATIVOS E DE PAGAMENTO	O PEDIDO, ORZAMENTO, ALBARÁ, FACTURA, CHEQUE, PAGARE E LETRA DE CAMBIO	3	10				X
9	O PLAN DE EMPRESA	DESARROLLO DA IDEA DE NEGOCIO	20	25	X	X	X	X
Total:			63					

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A INICIATIVA EMPRENDEDORA	5

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	NO
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Observar a cultura emprendedora en diferentes países. 1.2 Comprobar a relación entre a cultura emprendedora e a innovación na situación económica e laboral dos países, así como a influencia no benestar da sociedade.	1	Identificación da cultura emprendedora e da innovación.	1,0
2.1 Describir o perfil do emprendedor. 2.2 Verificar si o perfil propio se corresponde co do emprendedor.	2	Identificación do perfil do emprendedor.	1,0
3.1 Concretar unha idea de negocio. 3.2 Comprobar e valorar a innovación, creatividade e factibilidade da idea.	3	Identificación dunha idea de negocio.	3,0
TOTAL			5

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.	• PE.1 - Describir os tributos que afectan a empresa e calendario fiscal, elaborar un plan económico financeiro e analizar o balance de situación así como cumprimentar a documentación administrativa-comercial.	S	5
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.	• PE.2 - Descripción da cultura emprendedora e o seu papel na área de influencia.	S	15
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.	• TO.1 - Concienciación sobre determinados aspectos para o éxito na actividade emprendedora.	S	10
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector das instalacións de telecomunicacións.	• PE.3 - Descripción das características mais salientables neste sector.	S	10
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.	• TO.2 - Concienciación e aceptación do risco na actividade emprendedora.	S	5
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.	• TO.3 - Idea de negocio: innovadora, creativa, factible técnica e economicamente.	S	30
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito das instalacións de telecomunicacións, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.	• TO.4 - Idea de negocio.	S	5

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.	• TO.5 - Observación do tecido empresarial.	N	5
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.			0
CA2.12.1 Idea de negocio	• PE.4 - Idea negocio	S	15
TOTAL			100

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de instalacións de telecomunicacións (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).</p> <p>Cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.</p> <p>Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.</p> <p>Actuación das persoas emprendedoras no sector das telecomunicacións.</p> <p>O risco como factor inherente á actividade emprendedora.</p> <p>Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.</p> <p>Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.</p> <p>A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.</p>

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Identificación da cultura emprendedora e da innovación. - Farase unha análise da cultura emprendedora e da innovación e a súa relación coa situación económica e laboral.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre cuestións da unidade. Explicar os contidos, apoiándose nos medios existentes e aportados a aula. 	<ul style="list-style-type: none"> Busqueda de información na Web sobre os contidos tratados. Coloquio sobre información obtida. 	<ul style="list-style-type: none"> Relación de países donde exista cultura emprendedora e innovación. 	<ul style="list-style-type: none"> Relación de países donde exista cultura emprendedora e innovación. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Describir os tributos que afectan a empresa e calendario fiscal, elaborar un plan económico financeiro e analizar o balance de situación así como cumprimentar a documentación administrativa-comercial. PE.2 - Descrición da cultura emprendedora e o seu papel na área de influencia. PE.3 - Descrición das características máis salientables neste sector. TO.1 - Concienciación sobre determinados aspectos para o éxito na actividade emprendedora. 	1,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Identificación do perfil do emprendedor. - Identificación do perfil do emprendedor.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre as motivacións do alumnado e a súa persoaalidade, carácter, etc. Explicación contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Describir as características mais importantes do emprendedor. Comprobar si se poseen as características dun emprendedor. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprobar a través do test do emprendedor si se ten o perfil do emprendedor. Valorar importancia de ter o perfil do emprendedor. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro de texto, apuntes, uso de internet (videos, artigos,etc.), prensa, impreso test do emprendedor etc. 	<ul style="list-style-type: none"> TO.1 - Concienciación sobre determinados aspectos para o éxito na actividade emprendedora. 	1,0
Identificación dunha idea de negocio. - Varallaranse diferentes ideas de negocio. Seleccionarase aquela que sexa creativa, innovadora, rendible e máis axeitada.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre as distintas ideas de negocio do alumnado. Valoración das ideas creativas, innovadoras e factibles. 	<ul style="list-style-type: none"> Enumerar distintas ideas de negocio e traballar sobre as mesmas. Valorar e decantarse por aquela mais axeitada segundo os criterios traballados. 	<ul style="list-style-type: none"> Que o alumnado elixa unha idea negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> Internet (busquedas de ideas), prensa especializada, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Describir os tributos que afectan a empresa e calendario fiscal, elaborar un plan económico financeiro e analizar o balance de situación así como cumprimentar a documentación administrativa-comercial. PE.3 - Descrición das características mais salientables neste sector. PE.4 - Idea negocio TO.1 - Concienciación sobre determinados aspectos para o éxito na actividade emprendedora. TO.2 - Concienciación e aceptación do risco na actividade emprendedora. TO.3 - Idea de negocio: innovadora, creativa, factible técnica e economicamente. TO.4 - Idea de negocio. 	3,0
TOTAL						5,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	EMPRESA E SOCIEDADE	2

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Localizar a empresa e identificar os clientes, provedores, administracións, etc.	1	Localización e entorno empresarial. Identificación do contorno xeral e específico.	1,0
2.1 Concienciar sobre a transcendencia da cultura empresarial e da responsabilidade social.	2	Localizar a empresa e identificar os clientes, provedores, administracións, etc.	1,0
TOTAL			2

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.	• LC.1 - Valora a importancia das PYMES	S	10
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.	• LC.2 - Analiza e valora a relación entre medioambiente e empresa.	S	5
CA2.3 Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.	• PE.1 - Describe os compoñentes do contorno.	S	5
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.	• PE.2 - Describe os compoñentes do contorno.	S	5
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa instaladora de telecomunicacións en función da súa posible localización.	• PE.3 - Describe os compoñentes do contorno para súa empresa.	S	5
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.	• PE.4 - Analiza a importancia da responsabilidade social.	S	5
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coas telecomunicacións e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.	• LC.3 - valora as áreas máis importantes do balance social.	N	5
CA2.8 Identifícanse, en empresas de telecomunicacións, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.	• PE.5 - Identificación dos valores éticos e sociais nunha empresa do sector.	S	5
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.	• PE.6 - Defínense os obxectivos empresariais tendo en conta os valores éticos e sociais.	S	10
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.	• PE.7 - Análise da cultura empresarial, comunicación, imaxe corporativa e relación cos obxectivos.	S	5
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de telecomunicacións, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.	• PE.8 - Representación da organización dunha empresa do sector a través dun organigrama.	S	10
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de marketing.			0
CA2.12.1 Idea de negocio	• PE.9 - Elaboración do plan de empresa coa idea de negocio.	S	10
CA2.12.2 Localización	• PE.10 - Emplazouse a empresa atendendo a criterios obxectivos.	S	10

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.12.3 A organización	<ul style="list-style-type: none"> PE.11 - Elaborase un organigrama da empresa. 	S	10
TOTAL			100

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de telecomunicacións: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.</p> <p>Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de telecomunicacións: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.</p> <p>A persoa empresarial. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.</p> <p>Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.</p> <p>Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.</p> <p>Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.</p>

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Localización e entorno empresarial. Identificación do contorno xeral e específico. - Ubicarase a empresa e identificaranse os elementos do contorno.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre cuestións da unidade. Explicación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificación de PYMES. Identificación do contorno xeral e específico dunha empresa do sector. 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema cos elementos do contorno xeral e específico. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, prensa especializada, webs, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Valora a importancia das PYMES PE.1 - Describe os compoñentes do contorno. PE.2 - Describe os compoñentes do contorno. PE.3 - Describe os compoñentes do contorno para a súa empresa. PE.8 - Representación da organización dunha empresa do sector a través dun organigrama. PE.10 - Emplazouse a empresa atendendo a criterios obxectivos. 	1,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Localizar a empresa e identificar os clientes, provedores, administracións, etc. - Localizar a empresa e identificar os clientes, provedores, administracións, etc.					<ul style="list-style-type: none"> • LC.2 - Analiza e valora a relación entre medioambiente e empresa. • LC.3 - valora as áreas máis importantes do balance social. • PE.1 - Describe os compoñentes do contorno. • PE.4 - Analiza a importancia da responsabilidade social. • PE.5 - Identificación dos valores éticos e sociais nunha empresa do sector. • PE.6 - Defínense os obxectivos empresariais tendo en conta os valores éticos e sociais. • PE.7 - Análise da cultura empresarial, comunicación, imaxe corporativa e relación cos obxectivos. • PE.8 - Representación da organización dunha empresa do sector a través dun organigrama. • PE.10 - Emplazouse a empresa atendendo a criterios obxectivos. • PE.11 - Elaborase un organigrama da empresa. 	1,0
TOTAL						2,0

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	MERCADO, MARKETING E PLAN DE OPERACIÓNS	15

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Identificar os diferentes modelos de mercado, facer un estudo do mercado e analizar os compoñentes do marketing-mix.	1	Identificación de modelos de mercado, estudo de mercado e marketing mix.	5,0
2.1 Seleccionar as inversións, identificar os elementos de xestión de inventarios, coñecer os métodos de valoración de existencias. Coñecer e diferenciar os custos do autónomo e do persoal por conta allea.	2	Identificación e selección de inversións, as compras, o almacenamento, a xestión de inventarios e valoración de existencias. Os costes laborais autónomo e por conta allea.	3,0
3.1 Analizar costes fixos, variables, calcular umbral de rendabilidade e elaborar plan de produción.	3	Elaboración dun plan de produción.	7,0
TOTAL			15

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa instaladora de telecomunicacións en función da súa posible localización.	• PE.1 - Identificación elementos contorno xeral e específico.	S	5
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.			0
CA2.12.1 Idea de negocio	• PE.2 - Descrición da idea	S	5
CA2.12.2 Localización	• PE.3 - Identificación de localización.	S	5
CA2.12.3 A organización	• PE.4 - Identificación da departamentalización	S	5
CA2.12.4 Mercado	• PE.5 - Identificación dos mercados	S	5
CA2.12.5 Investigación de mercado	• PE.6 - Análise do estudo de mercado e realización do análise DAFO	S	10
CA2.12.6 Marketing-mix	• PE.7 - Identificación dos elementos do marketing mix	S	20
CA2.12.7 Inversións empresariais	• PE.8 - Selección de inversións.	S	10
CA2.12.8 O aprovisionamento	• PE.9 - Interpretación dos elementos do aprovisionamento.	S	10
CA2.12.9 Costes laborais. O autónomo e o persoal por conta allea	• PE.10 - Identificación e diferenciación dos costes do autónomo e do persoal por conta allea	S	10
CA2.12.10 A produción	• PE.11 - Identificación costes fixos, variables. Identificación do umbral de rendabilidade.	S	15
TOTAL			100

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de telecomunicacións: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.</p> <p>Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de telecomunicacións: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.</p> <p>Localización da empresa.</p> <p>Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñíbles. Externalización de actividades da empresa.</p> <p>Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.</p>

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Identificación de modelos de mercado, estudo de mercado e marketing mix. - Identifícanse os tipos de mercado, fázase unha investigación do mercado, analízase o marketing-mix.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre os mercados. Explicación contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar os diferentes modelos de mercado. Facer un estudo de mercado. Facer unha análise DAFO. Identificar as partes do marketing-mix. 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema dos tipos de mercado do estudo de mercado, resultados dunha análise Dafo, descrición das partes do marketing-mix. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, webs especializadas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Identificación elementos contorno xeral e específico. PE.2 - Descrición da idea PE.3 - Identificación de localización. PE.4 - Identificación da departamentalización PE.5 - Identificación dos mercados PE.6 - Análise do estudo de mercado e realización do análise DAFO PE.7 - Identificación dos elementos do marketing mix PE.10 - Identificación e diferenciación dos custos do autónomo e do persoal por conta allea 	5,0
Identificación e selección de inversións, as compras, o almacenamento, a xestión de inventarios e valoración de existencias. Os custos laborais autónomo e por conta allea. - Identifícanse e selecciónanse as inversións en inmovilizado e existencias, identifícanse os elementos da xestión de inventarios, coñeceranse os métodos de valoración de existencias. Coñeceranse os custos laborais do autónomo e do persoal.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe inicial. Explicación contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar as inversións. Diferenciar inversións a L/P de C/P. Interpretar a representación gráfica de xestión de inventarios. Analizar os custos ante a seguridade social do autónomo e do persoal por conta allea. Facer o cálculo e interpretar o umbral de rendabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema de inversións e selección das máis rendíbles. Esquema dos custos fixos e variables e identificación e representación umbral de rendabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, webs especializadas, aplicacións informáticas. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 - Descrición da idea PE.3 - Identificación de localización. PE.4 - Identificación da departamentalización PE.8 - Selección de inversións. PE.9 - Interpretación dos elementos do aprovisionamento. PE.10 - Identificación e diferenciación dos custos do autónomo e do persoal por conta allea 	3,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Elaboración dun plan de produción. - Elaborarase un plan de produción, tras analizar costes fixos, costes variables e umbral de rendabilidade.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe ao alumnado. Explicación contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Analizar as partes explicadas que compoñen o plan de produción e elaborar un plan que inclua as mesmas. 	<ul style="list-style-type: none"> Incorporación o plan das partes mencionadas. 	<ul style="list-style-type: none"> Aplicacións informáticas, webs, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 - Descrición da idea PE.3 - Identificación de localización. PE.4 - Identificación da departamentalización PE.10 - Identificación e diferenciación dos costes do autónomo e do persoal por conta allea 	7,0
TOTAL						15,0

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	O EMPREENDEDOR E AS FORMAS XURÍDICAS. PLAN XURÍDICO FORMAL	5

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	SI

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Identificaranse as persoas físicas e persoas xurídicas, e a titularidade das empresas 1.2 Empresas cuxa titularidade corresponde as persoas físicas e cales a persoas xurídicas.	1	O empresario individual e as sociedades.	1,0
2.1 Identificaranse os requisitos a cumprir polo empresario individual e as súas responsabilidades. 2.2 Identificaranse as obrigas cos diferentes organismos oficiais. 2.3 Comprobaronse as axudas e subvencións.	2	O empresario individual.	1,0
3.1 Identificaranse os distintos tipos de sociedades mercantís, de economía social e irregulares. 3.2 Comprobaronse as características destas sociedades e as súas obrigas cos organismos oficiais. 3.3 Comprobaronse as axudas e subvencións.	3	Tipos de sociedades.	2,0
4.1 Identificar a forma xurídica, trámites de posta en marcha, axudas e subvencións para a mesma.	4	Cumprimentación plan empresa.	1,0
TOTAL			5

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.1 Analízase o concepto de persoa empresarial, así como os requisitos que cumpren para desenvolver a actividade empresarial.	• PE.1 - Requisitos da persoa empresarial.	S	10
CA3.2 Analízanse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.	• PE.2 - As formas xurídicas.	S	20
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector das telecomunicacións.	• PE.3 - Concienciación das empresas de economía social.	S	5
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.	• PE.4 - Responsabilidade dos propietarios.	S	10
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.	• PE.5 - Obrigas fiscais.	S	10
CA3.6 Identifícanse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.	• PE.6 - Trámites constitución.	S	10
CA3.7 Identifícanse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.	• PE.7 - Vías de asesoramento.	S	5
CA3.8 Analízanse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas instaladoras de telecomunicacións tendo en conta a súa localización.	• PE.8 - Axudas e subvencións.	S	5

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.9 Inclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.	<ul style="list-style-type: none"> PE.9 - Inclusión de forma xurídica trámites e axudas e subvencións 	S	25
TOTAL			100

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Formas xurídicas das empresas.</p> <p>Responsabilidade legal do empresario.</p> <p>A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.</p> <p>Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.</p> <p>Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.</p> <p>Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de telecomunicacións.</p> <p>Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.</p>

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
O empresario individual e as sociedades. - Identificaranse as persoas físicas e persoas xurídicas, e a titularidade das empresas	<ul style="list-style-type: none"> Facer unha sondaxe sobre os contidos Explicar os contidos 	<ul style="list-style-type: none"> Realizar unha análise das distintas formas xurídicas 	<ul style="list-style-type: none"> Distinguir a formas xurídicas 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, revistas profesionais, prensa, internet (webs especializadas), etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Requisitos da persoa empresaria. PE.2 - As formas xurídicas. 	1,0
O empresario individual. - Identificaranse os requisitos, características, obrigas e outros trámites.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe dos contidos Explicación dos contidos 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar os requisitos dos empresarios individuais e as súas obrigas e responsabilidades, axudas e subvencións as que ten dereito. 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema de requisitos, obrigas, trámites, axudas e subvencións 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, revistas profesionais, prensa, internet (webs especializadas), etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Requisitos da persoa empresaria. PE.2 - As formas xurídicas. PE.4 - Responsabilidade dos propietarios. PE.5 - Obrigas fiscais. PE.6 - Trámites constitución. PE.7 - Vías de asesoramento. PE.8 - Axudas e subvencións. PE.9 - Inclusión de forma xurídica trámites e axudas e subvencións 	1,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Tipos de sociedades. - Identificaranse os requisitos, características, obrigas e outros trámites para as diferentes sociedades.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe ao alumnado sobre os tipos de sociedades. Explicación dos contidos 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar as características fundamentais das sociedades, así como as súas obrigas e axudas ou subvencións 	<ul style="list-style-type: none"> Realizar un esquema das características, obrigas, axudas e subvencións 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, revistas profesionais, prensa, internet (webs especializadas), etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Requisitos da persoa empresaria. PE.2 - As formas xurídicas. PE.3 - Concienciación das empresas de economía social. PE.4 - Responsabilidade dos propietarios. PE.5 - Obrigas fiscais. PE.6 - Trámites constitución. PE.7 - Vías de asesoramento. PE.8 - Axudas e subvencións. PE.9 - Inclusión de forma xurídica trámites e axudas e subvencións 	2,0
Cumprimentación plan empresa. - Seleccionarase a forma xurídica máis axeitada de acordo coa idea de negocio elegida.	<ul style="list-style-type: none"> Sondear sobre a forma xurídica da idea de negocio do alumno. Asesorar sobre a forma xurídica máis axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> Elexir a forma xurídica adecuada de acordo coas vantaxes e desvantaxes da mesma e identificar todos os trámites de posta en marcha. 	<ul style="list-style-type: none"> Incorporar os datos o seu plan de empresa 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, revistas profesionais, prensa, internet (webs especializadas), etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.9 - Inclusión de forma xurídica trámites e axudas e subvencións 	1,0
TOTAL						5,0

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	A FISCALIDADE	5

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Describir os diferentes tributos. 1.2 Saber os elementos comúns dos impostos. 1.3 Relacionar os tributos co organismo que os xestiona.	1	Diferenciación dos tributos.	1,0
2.1 Saber a quen afecta iste imposto, interpretar as partes en que se divide así como o cálculo dos rendementos e coñecer calendario fiscal.	2	Interpretación do IRPF.	1,0
3.1 Saber a quen afecta iste imposto, interpretar as partes en que se divide así como o cálculo dos rendementos e coñecer o calendario fiscal.	3	Interpretación do IS.	1,0
4.1 Coñecer os tipos de IVE e a que afectan, coñecer a súa relación coa empresa e interpretar a súa liquidación así como coñecer o calendario fiscal das declaracións.	4	Interpretación do IVE.	2,0
TOTAL			5

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas con instalacións de telecomunicacións, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal	• PE.1 - Taboa sobre os diferentes impostos e a súa interpretación.	S	100
TOTAL			100

4.5.e) Contidos

Contidos
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.

4.5.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Diferenciación dos tributos. - Diferenciaranse os tipos de tributos; recoñécense os elementos dos impostos e clasifícanse os tributos según os organismos que os xestionan.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe na aula sobre os tributos. Explicación dos contidos 	<ul style="list-style-type: none"> Coloquio sobre os tributos. Esquema dos diferentes tributos. 	<ul style="list-style-type: none"> Concienciación da importancia dos tributos. Diferenciación dos diferentes tributos 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, web AET e outras webs especializadas, impresos oficiais, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Taboa sobre os diferentes impostos e a súa interpretación. 	1,0
Interpretación do IRPF. - Interpretaranse as diferentes partes do IRPF así como o cálculo dos rendementos e coñecerase o calendario fiscal.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre o IRPF. Explicación dos contidos 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretar o imposto. Coñecer o calendario fiscal 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación deste imposto e coñecemento do calendario fiscal 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, web AET e outras específicas, manuais, impresos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Taboa sobre os diferentes impostos e a súa interpretación. 	1,0
Interpretación do IS. - Interpretaranse as diferentes partes do IS así como o cálculo dos rendementos e coñecer o calendario fiscal.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre este imposto. Explicación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretar o imposto. Coñecer o calendario fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación do imposto e coñecemento do calendario fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> libro, web AET, outras webs específicas, manuais de facenda e outros. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Taboa sobre os diferentes impostos e a súa interpretación. 	1,0
Interpretación do IVE. - Coñeceranse os distintos tipos de IVE, como afecta as actividades empresariais e interpretase a súa liquidación e o calendario fiscal.	<ul style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre o imposto. Explicación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretar os diferentes IVEs. Interpretar o funcionamento e as liquidacións. 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación do funcionamento do imposto, coñecer o calendario de liquidacións 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, web AET e outras específicas, manuais, impresos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Taboa sobre os diferentes impostos e a súa interpretación. 	2,0
TOTAL						5,0

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	A CONTABILIDADE E O ANÁLISE DA INFORMACIÓN CONTABLE	5

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Elaborar un listado con contas de activo e pasivo, Interpretar a conta de perdas e ganancias e un balance de situación.	1	Identificación das masas patrimoniais, conta de resultados e interpretación do datos contables. Libros obrigatorios.	2,0
2.1 Calcular ratios de tesourería e liquidez, analizar o balance de situación a través do fondo de manobra, elaborar un plan financeiro e un orzamento de tesourería.	2	Análise contable e plan económico-financeiro.	3,0
TOTAL			5

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.	• PE.1 - Identificación dos elementos patrimoniais.	S	25
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.	• PE.2 - Identificación dos elementos patrimoniais.	S	20
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.	• PE.3 - Realizar un plan económico-financeiro e ver a viabilidade económica e financeira.	S	55
TOTAL			100

4.6.e) Contidos

Contidos
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.6.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Identificación das masas patrimoniais, conta de resultados e interpretación do datos contables. Libros obrigatorios. - Identificarase o activo, pasivo e neto. A conta de perdas e ganancias.Os libros obrigatorios.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación de contidos Identificación dos elementos patrimoniais dunha empresa do entorno. 	<ul style="list-style-type: none"> Relacionar os elementos patrimoniais coa súa correspondente masa patrimonial, Diferenciar a contas de ventas e ingresos, compras e gastos e interpretar a conta de resultados 	<ul style="list-style-type: none"> Representación do patrimonio. 	<ul style="list-style-type: none"> libro, webs especializadas, apuntes, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Identificación dos elementos patrimoniais. PE.2 - Identificación dos elementos patrimoniais. 	2,0
Análise contable e plan económico-financiero. - Analizaranse os ratios financeiros, a rentabilidade o fondo de manobra e o plan económico-financiero.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos contidos. Resolución e interpretación dun exercicio cos cálculos propios desta unidade. etc. 	<ul style="list-style-type: none"> Calcular os ratios e fondo de manobra e interpretar os resultados. Facer un plan previsible financeiro e un orzamento de tesourería. 	<ul style="list-style-type: none"> Representación da situación da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, impresos para rellenar, follos de calculo, webs especializadas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.3 - Realizar un plan económico-financiero e ver a viabilidade económica e financeira. 	3,0
TOTAL						5,0

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	A FINANCIACIÓN	3

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.7.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Describir e diferenciar as distintas fontes de financiación.	1	Identificación das fontes de financiación.	3,0
TOTAL			3

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas instaladoras de telecomunicacións tendo en conta a súa localización.	• PE.1 - Identificación das fontes de financiación.	S	45
CA3.9 Inclúise no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.	• PE.2 - Identificación das fontes de financiación.	S	55
TOTAL			100

4.7.e) Contidos

Contidos
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de telecomunicacións.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector das telecomunicacións.

4.7.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Identificación das fontes de financiación. - Identificaranse as fontes de financiación propias e alleas (privadas e públicas).	• Explicación dos contidos	• Describir as diferentes formas de financiación. Analizar a máis favorable para a empresa.	• Realizar un esquema das fontes de financiación elixindo a máis axeitada	• Libro, prensa especializada, webs especializadas, follas de calculo, etc.	• PE.1 - Identificación das fontes de financiación. • PE.2 - Identificación das fontes de financiación.	3,0
TOTAL						3,0

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	DOCUMENTOS ADMINISTRATIVOS E DE PAGAMENTO	3

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.8.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer as partes dos documentos e a súa función no proceso comercial.	1	identificación dos documentos comerciais e de pago e cobro.	1,0
2.1 Formalizaranse os diferentes documentos.	2	Formalización da documentación.	2,0
TOTAL			3

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d	• PE.1 - Compresión e formalización de documentos.	S	100
TOTAL			100

4.8.e) Contidos

Contidos
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de telecomunicacións: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.8.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
identificación dos documentos comerciais e de pago e cobro. - Identificaranse as diferentes partes dos documentos.	• Explicación dos contidos. Verificación da comprensión dos mesmos.	• Identificación dos diferentes documentos e da súa función.	• Esquema do circuito destes documentos.	• Libro, apuntes, webs, documentos orixinais, etc.	• PE.1 - Compresión e formalización de documentos.	1,0
Formalización da documentación. - Formalizaranse os diferentes documentos	• Explicación contidos. Corrección dos documentos elaborados		• Documentación formalizada	• Impresos de documentación en web, en papel, etc.	• PE.1 - Compresión e formalización de documentos.	2,0

TOTAL		3,0
-------	--	-----

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	O PLAN DE EMPRESA	20

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	NO
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.9.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Describir a idea despois de facer estudos sobre a mesma.	1	Identificación da idea de negocio.	2,0
2.1 Describirase o entorno e localización da empresa e a súa relación co medio ambiente así como outros valores da cultura empresarial.	2	Análise do entorno e localización da empresa.	1,0
3.1 Elaborar un plan RRHH, facer unha análise DAFO, analizar os elementos do marketing-mix, seleccionar as inversións a través dun método obxectivo. Describir os custos fixos e variables e facer o cálculo do umbral de rendabilidade.	3	Descrición da organización, Análise do mercado e identificación de custos fixos e variables.	14,0
4.1 Elexir e describir a forma xurídica idónea e os trámites para a súa posta en marcha.	4	Selección da forma xurídica e trámites para a posta en marcha.	1,0
5.1 Describir os tributos que afectan a empresa e calendario fiscal, elaborar un plan económico financeiro e analizar o balance de situación así como cumprimentar a documentación administrativa-comercial.	5	Descrición da fiscalidade, plan económico financeiro, balance situación, e documentación administrativa.	2,0
TOTAL			20

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito das instalacións de telecomunicacións, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.	• PE.1 - Concretase a idea de negocio, argumentando a mesma.	S	15
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.	• TO.1 - Valoración sobre a estrutura do proxecto	S	10
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de marketing.			0
CA2.12.1 Idea de negocio	• PE.2 - Descrición da idea.	S	5
CA2.12.2 Localización	• PE.3 - identificación de localización, entorno, valores éticos e sociais.	S	4
CA2.12.3 A organización	• PE.4 - Descrición Plan RRHH.	S	4
CA2.12.4 Mercado	• PE.5 - Identificación do mercadono que está a empresa.	S	4
CA2.12.5 Investigación de mercado	• PE.6 - Análise de estudo de mercado e realización do análise DAFO.	S	5

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA2.12.6 Marketing-mix	• PE.7 - Identificación dos elementos do marketing mix para esa empresa.	S	10
CA2.12.7 Inversións empresariais	• PE.8 - Selección de inversións adecuadas para a empresa.	S	5
CA2.12.8 O aprovisionamento	• PE.9 - Selección do aprovisionamento e criterios valoración existencias para a empresa.	S	5
CA2.12.9 Costes laborais. O autónomo e o persoal por conta allea	• PE.10 - Os costes laborais do persoal para a empresa.	S	10
CA2.12.10 A produción	• PE.11 - Identificación costes fixos e variables. Cálculo do umbral de rendabilidade.	S	10
CA3.9 Inclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.	• PE.12 - Descrición forma xurídica e trámites, axudas e subvencións.	S	8
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.	• PE.13 - Elaboración plan económico-financeiro.	S	5
TOTAL			100

4.9.e) Contidos

Contidos
<p>Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de instalacións de telecomunicacións (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).</p> <p>Cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.</p> <p>Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.</p> <p>Actuación das persoas emprendedoras no sector das telecomunicacións.</p> <p>O risco como factor inherente á actividade emprendedora.</p> <p>Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.</p> <p>Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.</p> <p>Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito das telecomunicacións.</p> <p>Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.</p> <p>Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.</p> <p>Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector das telecomunicacións.</p> <p>Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.</p> <p>Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.</p> <p>Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.</p> <p>Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.</p> <p>Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de telecomunicacións: documentos administrativos e documentos de pagamento.</p> <p>Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.</p>

4.9.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Identificación da idea de negocio. - Identifícase a idea, analízase, valorase e concretase.	<ul style="list-style-type: none"> Asesoramento sobre a idea. 	<ul style="list-style-type: none"> Despois de barallar varias ideas e valorar vantaxes e inconvenientes decantarse pola máis axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> Descrición da idea 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, prensa especializada, webs, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Concretase a idea de negocio, argumentando a mesma. PE.2 - Descrición da idea. TO.1 - Valoración sobre a estrutura do proxecto 	2,0
Análise do entorno e localización da empresa. - Analízase o entorno da empresa e localízase e mesma tendo en conta valores éticos e sociais.	<ul style="list-style-type: none"> Asesoramento e corrección sobre a localización empresarial, os elementos do entorno e os valores éticos e sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> Localizar xeográfica da empresa, identificar os elementos do entorno e ter en conta os valores éticos e sociais 	<ul style="list-style-type: none"> Descrición coa localización, cos elementos do entorno e cos valores éticos e sociais para a empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, prensa, webs, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.3 - identificación de localización, entorno, valores éticos e sociais. 	1,0
Descrición da organización, Análise do mercado e identificación de custos fixos e variables. - Descríbese o Plan de RRHH, analízase o mercado e o marketing mix. Identifícaranse custos fixos e variables.	<ul style="list-style-type: none"> Asesoramento e corrección do plan de RRHH, análise DAFO, marketing-mix, aprovisionamento, custos fixos e variables e umbral de rendabilidade da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Descrír o plan de RRHH, o análise DAFO, marketing-mix, aprovisionamento, custos fixos e variables e umbral de rendabilidade da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema plan RRHH, plan de marketing, custos e umbral de rendabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, webs, aplicacións informáticas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.4 - Descrición Plan RRHH. PE.5 - Identificación do mercadono que está a empresa. PE.6 - Análise de estudo de mercado e realización do análise DAFO. PE.7 - Identificación dos elementos do marketing mix para esa empresa. PE.8 - Selección de inversións adecuadas para a empresa. PE.9 - Selección do aprovisionamento e criterios valoración existencias para a empresa. PE.10 - Os custos laborais do persoal para a empresa. PE.11 - Identificación custos fixos e variables. Cálculo do umbral de rendabilidade. 	14,0
Selección da forma xurídica e trámites para a posta en marcha. - Seleccionarase a forma xurídica e descríbense os trámites de posta en marcha.	<ul style="list-style-type: none"> Asesoramento e corrección sobre a forma xurídica e os trámites de posta en marcha. 	<ul style="list-style-type: none"> Seleccionar e descrír unha forma xurídica e establecer os trámites a realizar para a súa posta en marcha 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema coa forma xurídica e os trámites a realizar para a posta en marcha. 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, apuntes, webs especializadas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.12 - Descrición forma xurídica e trámites, axudas e subvencións. 	1,0
Descrición da fiscalidade, plan económico financeiro, balance situación, e documentación administrativa. - Descrición da fiscalidade, plan económico financeiro, balance situación, e documentación administrativa.	<ul style="list-style-type: none"> Asesoramento e corrección dos tributos que afectan a empresa e o calendario fiscal, plan económico financeiro, balance de situación e documentación administrativa. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar os tributos e o calendario fiscal da empresa, elaborar un plan económico-financeiro, interpretar o balance de situación e elaborar documentación económico-financeira. 	<ul style="list-style-type: none"> Esquema cos tributos que afectan a empresa así como prazos, confeccionar folia de cálculo cun plan económico-financeiro, interpretar o balance de situación e elaborar a documentación administrativo-comercial necesaria 	<ul style="list-style-type: none"> Libro, prensa, impresos, webs, aplicacións informáticas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.13 - Elaboración plan económico-financeiro. 	2,0
TOTAL						20,0

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES:

- Saber en que consiste ser emprendedor, as súas características, e a importancia que ten esta figura no mundo empresarial e laboral.
- Saber relacionar o ser emprendedor coa innovación e o desenvolvemento económico, especialmente aplicado á actividade na que se vai a desenvolver.
- Saber que a iniciativa é un elemento esencial para superar a competitividade existente e garantir o proxecto empresarial.
- Saber que a iniciativa é a creatividade empresariais están directamente ligada coa formación.
- Identificar o que son as ideas de negocio.
- Concretar unha idea de negocio.

- Identificar os elementos do entorno xeral e específico da empresa.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Os seguintes criterios teranse en conta á hora de calcular a cualificación de cada trimestre dos alumnos con dereito á avaliación continua:

- Proba escrita: Cun peso do 50% da puntuación total da cualificación. Esta proba poderá constar dunha serie de preguntas teóricas o exercicios prácticos, cunha valoración de 0 a 10. É imprescindible obter un mínimo dun 5 nesta proba para poder superar o módulo
- Traballos teóricos ou prácticos realizados na aula e na casa: Cun peso do 50% da puntuación. Dentro destes traballos o alumnado terá que presentar de xeito obrigatorio un proxecto empresarial que se irá desenvolvendo despois da explicación de cada unidade didáctica expoñéndose o mesmo ao final da terceira avaliación.

En caso de non superar algún dos exames o alumno terá unha nova oportunidade de facelo no exame de Recuperación Final que se programarán para o mes de xuño. Neste exame, cada alumno terá dereito a recuperar os exames trimestrais que non aprobase ata esa data. Por tanto, poderá examinarse de 1, 2 ou 3 trimestres.

CUALIFICACIÓN FINAL: obterase calculando a media aritmética das cualificacións trimestrais e o proxecto de empresa que foi elaborado o longo de todo o curso.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Dado que se trata dunha avaliación continua, algunhas das materias no superadas, iranse superando a lo longo do curso, a medida que se va avaliando novas materias relacionadas coas anteriores.

Cando isto no é posible, dado que se trata de temas distintos, se realizaran novos exames de recuperación, que normalmente coincidirán coas probas finais de xuño.

De todos modos, o profesor indicará en todo momento á alumno a materia que terá que recuperar.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Conforme se determina no artigo 25 da citada Orde do 12 de xullo de 2011, o número de faltas que implica a perda do dereito á avaliación continua neste módulo será do 10% respecto da súa duración total (7 sesións). Para os efectos de determinación da perda do dereito á avaliación continua, a profesora valorará as circunstancias persoais e laborais do alumno na xustificación desas faltas, cuxa aceptación será acorde ao establecido no correspondente regulamento de réxime interior do centro.

Para tales efectos e con carácter previo, o centro enviará un apercibimento ao alumno cando as faltas de asistencia inxustificadas consonte o anterior superen o 6% respecto da súa duración total (5 sesións). Nel indicárase que perderá o dereito á avaliación continua no módulo de acumular un 10% de inasistencias inxustificadas con respecto á súa duración total.

Cando as faltas de asistencia alcancen a citada porcentaxe comunicárase a perda do dereito á avaliación continua. No caso de que se produza a perda do dereito á avaliación continua, na secretaría do centro deberá quedar constancia do apercibimento e da comunicación da perda do dereito á avaliación continua.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A Programación, como guía do proceso de ensino aprendizaxe no período dun curso académico e como garantía para o alumnado, debe ser cumprida integramente.

Sen embargo, como elemento vivo que é, estará sometida a adaptacións no tempo e nos contidos que, ao longo dos anos irán dando a medida das correccións que se deban introducir para que cumpra mellor a súa función.

Neste sentido cómpre que o profesorado estableza un procedemento de seguimento da Programación que ten que basearse na revisión semanal de si os contidos e as tarefas propostas se están cumprindo segundo a previsión establecida.

No caso de establecer modificacións, estas deben ser recollidas e posteriormente incorporadas á Memoria de Fin de Curso.

Estas modificacións non deben ter a súa orixe só nos criterios do docente senón que este deberá considerar outros elementos á marxe da propia experimentación, facilitando a participación ao alumnado para que exprese o seu grado de satisfacción co sistema seguido para acadar os obxectivos establecidos.

Algúns dos aspectos que o profesor deberá considerar na autoavaliación da práctica docente son:

- ¿Organización e coordinación co profesorado do ciclo formativo.
- ¿Adecuación do grao de dificultade das actividades ás características do alumnado.
- ¿Grao de motivación dos alumnos nas actividades propostas polo profesorado.
- ¿Planificación das tarefas: distribución e dotación de medios e tempos.
- ¿Ambiente de traballo, relación entre os alumnos, e entre alumnado e o profesor.
- ¿TICs: uso e manexo por parte do alumnado e do profesor.
- ¿Habilidades de comunicación verbal e non verbal na transmisión dos contidos.
- ¿Claridade na presentación dos contidos nos medios audiovisuais empregados.

Algúns instrumentos para avaliar a práctica docente son:

- ¿Cuestionarios anónimos
- ¿Informes dos traballos en equipo.
- ¿Notas recollidas na realización de tarefas.

- ¿Entrevistas con alumnado e profesorado.
- ¿Debates.
- ¿Resultados do proceso de aprendizaxe nas avaliacións trimestrais e na final.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Deben distinguirse tres momentos clave no proceso de avaliación do alumnado:

A inicial, que se realiza ao comezo do curso e ao inicio de cada unidade didáctica.

A formativa ou continua, a levar a cabo ao longo de todo o proceso de ensino aprendizaxe.

A final, realizada ao final do curso e que é o resultado da suma das valoracións parciais levadas a cabo durante a avaliación continua.

Avaliación Inicial

A avaliación inicial ten como obxectivo identificar os coñecementos, destrezas e competencias previas coas que conta o alumnado antes de comezar a traballar os contidos do módulo. Consideraranse os estudos previos, a experiencia profesional e as vivencias en relación aos contidos de cada Unidade.

Procedementos para a realización da avaliación inicial:

Ao comezo das aulas, no momento de cubrir as fichas persoais dos alumnos, realizarase unha valoración de cada un deles, a partir dos datos académicos e de experiencia profesional, que facilite ao profesor.

A tal fin, ao inicio de curso, o profesor coordinarase co titor do curso anterior e con outros profesores que traballen co grupo para recoller información sobre os coñecementos previos do alumnado. Valorará a información dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada e consultará co departamento de Orientación en caso de detectar alumnos con necesidades educativas especiais ou que requiran apoio educativo específico

En cada Unidade Didáctica realizarase un suposto práctico oral ou un cuestionario inicial que indique o nivel de coñecementos do alumnado a respecto da materia a impartir, téndoo en conta para adecuar os medios didácticos a utilizar.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Esta proposta didáctica ten en conta o principio de ¿diseño para todos¿. Para tal efecto, recolle as medidas necesarias para que calquera alumno poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo. Cómpre que calquera alumno poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo, adoptando medidas de reforzo e apoio, pero sen que estas afecten de forma significativa á consecución dos resultados de aprendizaxe previstos para cada un dos módulos profesionais, tal e como establece o decreto 114/2010.

A diversidade preséntase no ámbito da formación en múltiples formas e vén expresada por unha serie circunstancias, tales como: coñecementos previos e experiencias persoais e laborais, motivacións e expectativas ante o aprendizaxe, interese persoais, profesionais e vocacionais, capacidades xerais ou diferenciadas, ritmos de traballo e de aprendizaxe, situacións persoais e familiares, habilidades e destrezas desenvolvidas, orixe nacional ou étnico diferenciador, contorna socioeconómica do lugar de residencia, discapacidades físicas, psíquicas e/ou sensoriais ou sobredotación intelectual, entre outras.

Debemos contemplar a diversidade como fonte de oportunidades e de riqueza, centrándonos en adecuar os diversos aspectos metodolóxicos ás singularidades do noso alumnado.

Será preciso realizar unha avaliación inicial, coa amplitude que se considere necesaria, coa colaboración do departamento de orientación, para detectar ao alumnado con necesidades educativas especiais e as súas demandas específicas

Tomando en consideración o establecido pola LOE e polo Decreto 114/2010 respecto á atención á diversidade, cómpre facer unha breve referencia á serie de medidas que teríamos en conta na atención a este tipo de alumnado:

- ¿ Medidas de acceso ao currículo para alumnos con deficiencias sensoriais ou físicas: entrega do material cun tamaño de fonte máis grande ou en soporte informático; permitirlles realizar exercicios, supostos e exames co emprego do ordenador e ferramentas informáticas.
- ¿ Agrupamentos: á hora de traballar en equipo, estes serán formados por alumnos con diversidade de competencias e motivacións, coa fin de que os alumnos se axuden entre si
- ¿ Adaptacións curriculares non significativas para aqueles alumnos con necesidades educativas especiais, co asesoramento do departamento de orientación e sen que afecten aos elementos preceptivos do currículo.
- ¿ Actividades de ampliación e de investigación para aqueles alumnos que presenten un rendemento académico moi superior o resto do grupo: emprego das TICs e fomento da busca autónoma de información para resolver supostos e analizar a realidade sociolaboral.
- ¿ Medidas de reforzo educativo, tales como actividades graduadas segundo diferentes niveis, garantindo sempre a adquisición dos contidos mínimos; modificación da localización do alumno en clase; repetición individualizada dalgunhas explicacións ou potenciación da participación do alumno e a consecución de pequenos logros como elementos de motivación.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A LOE contempla na súa relación de principios da educación, a transmisión daqueles valores que favorecen a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, que constitúen a base da vida en común.

Con esta referencia legal, debemos programar unha serie de temas e contidos a traballar de forma transversal a medida que imos abordando as distintas unidades didácticas do módulo. Deste xeito, procuraremos destacar uns determinados valores de forma simultánea a transmisión de coñecementos.

Con cada unha das conmemoracións establecidas no Calendario Escolar, o profesor ou profesora, poderá programar puntualmente actividades, temas ou charlas que, en colaboración coas establecidas pola Dirección do Instituto, contribúan a lograr os obxectivos marcados en relación coas mesmas.

Prestarase especial atención á celebración da Constitución, ao Día 1º de Maio, Día do Consumidor, Saúde, Europa, Medio Ambiente e Letras Galegas.

Alguns destes valores que deben ser transmitidos de forma transversal:

- ¿ Día do emprendedor, prestarase atención á celebración de actos na localidade organizados por entidades empresariais, cámara de Comercio, Asociacións de emprendedores, etc, para fomentar o encontro con persoas dedicadas ao mundo do negocio, que poidan transmitir experiencias no campo da creación de empresas.
- ¿ Educación ambiental, relacionada coas cuestións de desenvolvemento respectuoso co medio, xa que é preciso sensibilizar ao alumnado respecto á necesidade de empregar materiais e sistemas inocuos, de cara á favorecer unha protección do medio e un aumento nos niveis de calidade e seguridade.
- ¿ Educación para a Saúde, presente en todos os ámbitos da vida: fabricar produtos sans, importancia dunha dieta san e equilibrada, valoración positiva do exercicio físico e do deporte, potenciación da protección ante as enfermidades de transmisión sexual, embarazos non desexados, tabaquismo, etc¿
- ¿ Igualdade de oportunidades / Rexistamento do Sexismo / Multiculturalidade: fomentar unha posición actitudinal axeitada, ao longo de todo o curso, transmitindo a importancia de respectar ao outro con independencia da súa orixe, sexo, raza, orientación sexual, ideoloxía, relixión, etc¿ Así

como valorar a diversidade cultural e humana como fonte de riqueza e non de conflito.

Con cada unha das conmemoracións establecidas no Calendario Escolar, o profesor, poderá programar actividades, temas ou charlas que, en colaboración coas establecidas pola Dirección, contribúan a lograr os obxectivos do módulo e xerais do ciclo.

Prestarase especial atención á celebración da Constitución, ao Día do Emprendedor, Día do Consumidor, Saúde, Europa, Medio Ambiente e Letras Galegas.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Podense articular algunhas actividades que acheguen o alumnado ao mundo da empresa.

Neste sentido, poderán ser organizadas polo profesor, en colaboración do Departamento de FOL e a Dirección do Centro, actividades complementarias tales como:

Charla en colaboración con sindicatos e asociacións patronais e empresariais.

Visita a algunha empresa do contorno.

¿Charlas en colaboración coa Cámara de Comercio e a Asociación de Xoves Emprendedores.

Igualmente procurarase a participación nas Actividades extraescolares organizadas polo Centro e que deben figurar na programación xeral anual, aprobada polo Consello Escolar para realizar fóra de horario lectivo e de forma voluntaria, en colaboración coa Dirección e outros Departamentos.